ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ:„
на годину: . . ф. 12 или 30, дин.
на по године: . ф. 6 или дин 15
на четврт године: ф. 3 или $7^1/_2$ дин.

Поједини бројеви стају 10 нов

ОГЛАСИ
рачунају се 6 нов. од реда ситних слова.
За жиг се плаћа сваки пут 30 нов.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ.

„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом

Претплата и огласи шаљу се на администрацију, а рукописи уредништву „Браника“ у Новом Саду.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући г. А. Пајевића, у дунавској улици.

Рукописи се не враћају.

Број 108. У Новом Саду, у уторак 15. (27.) септембра 1892. Год. VIII.

ПОЗИВ
ПИТОМЦИМА САВЕ ТЕКЕЛИЈЕ.

21. септ. о. год. навршиће се равно 50 година, како је испустио своју племениту душу велики добротвор српски Сава Текелија. Некадањи питомци Текелијине задужбине, који се састадоше на овдашњој Матичиној скупштини, на збору одлучише, да о педесетој годишњици Текелијине смрти приреде на гробу његову у Араду у цркви св. апостола Петра и Павла свечан парастос и да на њ позову све остале бивше питомце Текелијине.

Потписани у име збора овим јављају, да ће парастос Текелијин бити у Араду 21. септ. по ст. кал. о г.

Сви који су уживали милост славнога добротвора позивају се, да се тога дана искупе на гробу његову, на који ће се у знак захвалности положити венац. Истога дана даваће и „Матица Српска“ парастос у Н. Саду, свом бившем председнику и великом фундатору. Ко не узмогне ићи у Арад позива се да дође бар у Н. Сад на парастос.

У Н. Саду, 14. септембра 1892.

У име збора:

Др. Љ. Радивојевић, председник. Тих. Остојић, перовођа.

ПРИПРЕМЕ ЗА САБОР.

× У Карловцима, 14. септем. 1892.

За четвртак 10. о. м. сазвани су били овамо, како чланови саборског одбора тако и чланови одбора петнаесторице у конференцију на ту цељ, да покушају не били се могао између та два одбора постићи споразум тако, да се сабору не подносе два операта, него само један предлог за уређење наших народно црквених одношаја.

Та заједничка конференција није се могла одма први дан одржати, јер је саб. одбор издао предлог одбора петнаесторице народном секретару И. Ћирићу на проучење и мњење, који је, проучивши га сутра дан у петак пре подне, поднео сабор. одбору извештај о томе. Међу тим је за то време и одбор петнаесторице сам за себе радио, а наиме редиговао је коначно предлоге за уредбе, које је пређе установио, пошто изаслани редакцијони одбор није у том погледу за пуних шест месеци ништа учинио, шта више није се никад ни састао.

У петак после подне дакле састала се та заједничка конференција оба одбора, председавао је Њег. Светост патријарх, а присутни су били од стране саборског одбора владика пакрачки *Мирон Николић*, архимандрит *Иларион Руварац*, *Дане Станковић*, *Мих. Рогулић*, даље као чланови оба одбора *Др. Н. Максимовић*, *Др. Т. Недељковић* и *Јос. Јагић* а од стране одбора петнаесторице, председник *А. Стојачковић*, *Др. И. Вучетић*, проте *Ј. Вукадиновић*, *Ј. Штековић* и *Н. Косановић*, парох *Јован Новаковић Ст. В. Поповић* и *Ђ. Бекић*, и осим тога народни фискал *Др. М. Полит*, секретар *И. Ћирић* и подсекретар *Др. Л. Секулић*.

Пошто је Њег. Светост патријарх у кратко поздравио присутне чланове са жељом, да се у интересу цркве и народа до споразума дође, како би олакшан био рад сабора што нам предстоји, изнео је секретар И. Ћирић и расветлио разлике, које постоје међу оператима саборског одбора и одбора петнаесторице, а за тим се повела дуга расправа о томе, како да се поступа, и који операт да се узме за подлогу расправе, па по томе и за предлог сабору. После дуже дебате некако се ћутећи примио за подлогу расправе предлог одбора петнаесторице за „*Народно-црквени устав источно-православне цркве у земљама Угарске круне.*“

Тај предлог одбора петнаесторице није се расправљао, свака тачка појединце, него су само претресани они параграфи, у којима постоји начелна разлика између једног и другог параграфа. Расправа се о томе водила у петак после подне и у суботу цео дан и пре и после подне, и била већином доста жива и жестока, но у главном се постигао споразум тако, да су чланови одбора петнаесторице у важнијим начелним питањима попустили и одступили од свога предлога, те су у многом чему усвојена она начела, која су у предлогу саборског одбора израза нашла.

Кад се тако у главним начелним тачкама претресао цео предлог за „народно-црквени устав“, те се повела реч о томе, да чланови оба одбора треба да су солидарни у томе, што је сада установљено, онда је изјавио члан одбора петнаесторице *др. И. Вучетић*, да он с обзиром на то, што је он најдубљег уверења, да би овакав устав, као што је сада предложен, био штетан и убитачан по цркву и народ наш, као што је то код појединих начелних питања и образложио и пошто он већма воли, да не добијемо никаквог устава, него овакав, као што се сада установио, то не само да не пристаје ни у какву солидарност, него отворено изјављује, да ће свагда и на сваком месту радити и борити се против тога предлога, да законом не постане. Уједно је исти члан том приликом опширно разложио, зашто држи тај предлог за штетан и убитачан, а некоји чланови конференције су томе противно доказивали.

После тога је конференција установила, да одбор петнаесторице има према учињеним изменама поново редиговати предлог за „народно-црквени устав“, па за тим га поднети Њег. Светости патријарху, који ће наредити, да се штампа и члановима саборским разашље. Том приликом се повела реч и о томе, кад ће се наш сабор састати, те је изречено, да ће то од прилике око 1. новембра моћи бити, пошто се пре тога неће моћи сви операти доготовити.

О осталим предлозима а наиме о *школској уредби* није се у заједничкој конференцији реч повела, пошто саборски одбор нема приговора против тога, како је тај предлог одбор петнаесторице израдио.

Кад је завршена била заједниччка конференција, онда се око 7 сати у вече састао сам одбор петнаесторице у седницу под председништвом *А. Стојачковића*, да се посаветује о даљем поступку. Ту је изјавио члан *Др. И. Вучетић*, да пошто се он начелно не слаже са изменама, које су у заједничкој конференцији усвојене, као што је и тамо изјавио, то он у новом редиговању предлога за „народно-црквени устав“ неће учествовати, што је одбор на знање узео.

Затим је одбор петнаесторице решио, да одмах сутра дан приступи новом редиговању устава према усвојеним изменама, те је тога ради држао јуче у недељу, а и данас у понедељак држи седнице. Данас је одбор петнаесторице сам радио и толико је са редиговањем корачнуо напред, да ће сутра довршити свој посао.

Извештај о главној скупштини „Матице Српске“
држаној дне 12. (24.) септембра т. г.

После 9 сати поздравио је друштвени председник г. М. Димитријевић присутне „Матичаре“ са неколико топлих речи, захвалив им, што су у тако лепом броју дошли. После овог кратког говора прочитао је друштвени секретар г. А. Хаџић именик присутних чланова, који до тада предадоше своје позиве, као веровнице. Након прочитања именовао је председник гг. Др. М. Поповића из Руме, Лазу Обреновића из Карловаца и Др. Љубомира Радивојевића из Каменице, за чланове верификационог одбора. Поменути се примише почасти и повукоше у побочну собу, да оверове чланове. После неколико минута повратише се са извештајем, да на скупштини има 66 чланова и да сви имају право гласа. Пошто се председник на тај начин уверио, да има довољан број чланова, отворио је скупштину и представио јој владиног повереника г. Стевана Поповића-Пецију овдашњег градоначелника. По дневном реду требао се сада читати извештај о раду управног одбора, но скупштина је акламацијом закључила, да се не чита, пошто је сваки члан добио исти извештај штампан. На питање г. председника: има ли примедбе, устао је г. *Јовић* и молио је реч, која му је и дата.

Јовић: У прошлу среду 21. септембра навршило се равно 50 година од смрти највећег српског добротвора Саве Текелије, о чијој се оставини највише и говори у извештају управног одбора. Да ли је управа прославила тај дан или ако није, зашто?

Вучетић: Није истина, да је прошле среде, дакле 21. септембра по нов. кал. било 50 година од како је умро Сава Текелија, него ће то тек бити у идући понедељак 21. по стар. кал. На тај дан прославиће се достојно 50-годишњица Саве Текелије, на начин, који су неки присутни чланови „Матице“ приватно уговорили.

Јовић: Задовољавам се са одговором.

Председник: Има ли још ко шта да примети или се извештај прима?

Сандић: Из поднешеног извештаја не види се, да ли се, и у колико се наш народ уписивао за чланове „Матице“, а то се свакако требало уврстити, да се види, да ли су повереници били вредни или не, те да се они, који нису своју дужност савесно обављали, замену другим бољим. Како то све није до сада чињено, молим, да се од сада чини. Молим да се ово узме на знање.

Хаџић: Не стоји, да то није учињено, јер је у извештају управног одбора изражена нарочита хвала неким повереницима, чијим се заузимањем скупио повећи број чланова. Имена и број новоуписаних чланова, нису зато онде истакнута, јер овде није томени место, него ће се истаћи, код примања њиховог у чланство (тачка 8.); неупутно би било, да се неки повереници замену другим, јер би то изазвало огорчење. Молим да остане, као што је и досада било.

Скупштина је прихватила извештај управног одбора и узела га на знање.

По 3-ћој тачци дневнога реда, имао се читати извештај о књижевном раду матичином, но пошто је и тај извештај штампан и сваком члану послат, и сада стављен на расположење, то је скупштина решила, да се не чита. Председник на то изјави, да се предлог сматра као и прочитан и запита, да ли има ко шта да примети. На ово устане *Сандић* и замоли за реч. Када му је дозвољено говорити, устао је и рекао је у главном ово:

Ја сам поднео књижевном одељењу „Матице Српске“ неке предлоге, који нису примљени у седници књижевног одељења; није се о њима честито ни расправљало, јер су узети у претрес при концу седнице, те су се изгубили у жамору. Први мој предлог гласи: Да се „Летопису Матице Српске“ даде други згоднији правац. Није само моје мњење да „Летопис“ у данашњем облику не одговара са свим сврси, има их врло много, који мисле као и ја, да данашњи „Летопис“ није прикладна народна књига. О томе ћемо се најбоље уверити, ако узмемо на пример 4 свеске „Летописа“ и 4 „Отаџбине“, па их сравнимо. Држим, да је овај мој први предлог оправдан. Други мој предлог гласи: Чланци по струкама, да се штампају у књижицама за себе. На тај предлог ми је одговорено, да „Матица“ нема фонда из кога би могла подмирити трошкове око издавања таких књижица. На трећи предлог, којим сам тражио, да се књижевно одељење чешће састаје, одговорено ми је, да се то противи уставу. На четврти мој предлог, којим сам захтевао, да књ. одељење припрема издавање дела старијих књижевника, одговорено ми је, да „Матица не располаже фондом, за такав подузетак, а и да у Србији постоји „Српска књижевна задруга,“ којој је једини и главни задатак, да така дела критички издаје на свет. Но ја држим, да је „Матица Српска“ позвана, да чува, да књижари прештампавањем дела старих књижевника не изопаче иста, као што то обично бива. Но али, како је „Српска књижевна задруга“ примила тај посао на себе, то ја одустајем у пола од свога предлога. Пети и последњи мој предлог односио се на књижницу Матичину: „Да се изабере нарочити одбор, да од год до год изабира и предлаже књижевном одељењу: књиге старије и листове за куповину ради попуњења библиотеке матичине.“ На тај предлог одговарало ми се, да по правилима за књижницу „Матице Српске,“ секретар као књижничар набавља дела, према одобреном прорачуну или сам или по одлуци књижевног одбора, или по предлогу књижевног одељења, С тога је заведена и књига, у коју се бележе предлози те врсте, те тако има сваки члан књижевног одељења право, да предлаже књиге за набавку. Ја признајем, да је Матичина књижница у реду, у колико то може бити, пошто нема згодног места. Но морам и то рећи, да много књига и листова фали. Тако н. пр. нема Матичина библиотека сва дела Доситијева, Видаковићева, Вуићева, па ни неке листове, као Србобран Бршљан и друге. Молим да се то попуни. Напокон морам се жалити, што је књижевни одбор моје предлоге одбацио и молим, да се поново упуте књижевном одељењу.

После овог дугог говора г. Сандића устао је секретар друштвени г. *Хаџић* и рекао, да су сви предлози књижевног одељења умесни. Не стоји, да су се ти предлози изгубили у жамору, него је о њима већано и после већања одбацило их је књижевно одељење. Г. Хаџић је изразио своје чуђење, да члан књижевног одељења устаје и говори против закључка истога и позива скупштину, да упливише на књижевно одељење, кад зна, да скупштина не може утецати ни уколико на одлуке књижев. одељења.

Г. *Сандић* је на ово рекао, да су његови предлози потекли из добрих намера, и да је он увек радио за напредак ове просветне републике.

После ове „изјаве“ г. Сандића, устао је: г. *Др. Огњановић* и рекао, да су предлози г. Сандића претресани прво од једног нарочито за то изабраног одбора, затим од књиж. одбора, и на поход од књижевног одељења и да су сва та три тела одбацила предлоге, дакле никако не стоји тврдња г. Сандића, да су се његови предлози изгубили у жамору у седници књиж. одељења.

С овим је свршена дебата. На питање председниково, примила је скупштина извештај књижевног одељења на знање.

После овога дошла је на ред 4 тачка дневнога реда: Извештај главнога фискала о правном пословању. Извештај овај, прочитао је друштвени секретар г. Хаџић и скупштина га је једногласно прихватила и узела на знање. Најглавније место тога извештаја је оно, на коме се говори о задужбини кнеза Петра Карађорђевића. Тај фонд износио је првобитно 79.000 фор. но како је извршиоц тестамента пок. Петар Ивковић адвокат у Темишвару ревносно и савесно свој посао обавио, како је сва потраживања пок. Карађорђевића покупио, то је тај фонд заједно са интересом порастао на 96.267 ф. 56 н. Друштвени фискал је ову своту подигао и унео у „Матицу Српску“ као „Фонд кнеза Александра Карађорђевића за изображење српског подмлатка“ Ово је заиста врло велика добит, кад се узме да се при првој оставинској расправи ове оставине мислило да ће ова стипендијска заклада износити 62.386 фор. 17 н. Друштвени фискал г. Др. И. Вучетић, саставио је основно писмо, за ту стипендијску закладу, које ће се послати министарству на одобрење.

За овим је дошла 5 тачка дневнога реда „Избор председника.“

Чим се прешло на ту тачку узео је реч друштвени председник г. М. Димитријевић.

Одма у почетку свога говора захвалио се председник на поверењу, које му је поклањано већ 4 године узастопце. Он се увек тога поверења примао у нади, да га оправда т. ј. да поради на бољитку матичином. Дали је заиста он то поверење оправдао оставља скупштини да реши. На решење то он мирном савешћу чека, јер се нада, да ће бити повољно, знајући да је увек све и сва чинио, само да помогне и користи „Матици Српској.“

Моли да му се дозволи, да запита, да ли је „Матица“ за ове четир године напредовала? Слободан ће бити да на та питања сам и одговори. У „Матици Српској“ има две врсте рада: књижеван и административан. Прво ће говорити о књижевном раду и напредку. Признаје, да није компетентан о томе судити, јер није књижевник, но многим читањем а и тим, што је бивао много пута члан књижевног одељења, те ту чуо много и много стручних критика, прибрао је себи толико знања, да може пресудити шта је добро, шта лепо а шта не. На основу тога он признаје, да је књижевност у „Матици“ напредовала. Најбољи доказ томе је „Летопис.“ Истина да рад није бујан, како би могао бити, но скроман, али томе није крива „Матица“, томе су криви поједини књижевници. Да он има право, сведочи и то, што је „Матица“ много пута расписивала награде на поједина дела, па се нико пријавио није. Што је наш књижевни рад тако скроман, узрок је још и то, што смо ми Срби врло раштркани, те немамо центрума за књижевнике, где би ови могли заједнички и договорно радити. Наш народ, који је бројно мален а при том још и сиромашан, у политици партијама растројен, не може лако сачувати ни оно што има, а камо ли нешто ново стварати. Ако тако остане, сам Бог знаде, шта ће с нама бити. Кад још узмемо, да се код нас књижевни радови слабо наплаћују, морамо се задовољити са оним што имамо.

За тим је прешао на администрацију. Администрација је — рекао је господин председник — положена на здравом темељу. Благајна је поуздана, књиге тако у реду, да се приликом честог шконтирања благајне, без по

муке и за кратко време установи право стање благајне. Главна заслуга администрације је штедња. Том штедњом постигнут је за ово четир последње године капитал од 62.230 ф. 86 н. Та свота постигнута је највише овим начином; једна заклада, донела је ове године н. пр. 1700 ф. из ње се издају три стипендије по 500 ф., дакле свега 1500 ф. а две стотиве је остало, и тако је се за 4 године од свију заклада, којима „Матица“ рукује и које износе 742.624 ф. 90 нов., заштеђено 62.230 ф. 86 нов. Његов би предлог био, да се та главница прогласи за неприкосновен фонд, који би сачувао сваку појединy основну главницу од сваке могуће евентуалности. Ово би се по његовом мнењу могло учинити, а да се не повреди воља тестаторова.

После овога похвалио је савесност и ревност свих матичиних чиновника и препоручио их скупштини. На последку је изјавио, да се не може више примити председништва и молио, да скупштина изабере другога млађег, који ће моћи више и корисније радити за бољитак „Матице.“ Ту своју изјаву мотивисао је тиме што је стар и болестан. Целог његовог века руководило га је срце и љубав према роду своме, но сада више не може, јер је малаксао, те не може на себе примити обвезу и одговорност скопчану са председништвом. После 46 годишњег рада тражи мир, и моли да скупштина уважи његову оставку.

За г. председником узео је реч г. *Стеван Јовић* и он на речи председникове, да књижевност не напредује с тога, што је народ политички растројен — вели, да у ово друштво не би требало увлачити партајизам.

После г. Јовића пријавио се за реч г. *др. Давидовац*. Говорник никако не може да одобри приговор Јовићев, ма да је он скромно учињен, јер се зна да у „Матици“ нити је било, нити сада има партизанства, те с тога је Јовићев приговор неоправдан. Он не прима оставку председникову и моли га, да се и даље прими.

Председник изјављује, да се не може примити и моли скупштину да изабере другог председника. Да би се могли скупштинари боље посаветовати, одгађа скупштину на 15 минута.

После 15 минута отворио је председник скупштину и изјавио, да се на молбу свију скупштинара, а за то што љуби „Матицу“, као и цео српски народ, јер је сматра као једини завод, где се ми Срби можемо манифестирати, прима се још за годину дана председничког места. Но главни разлог примања је тај, што нови устав, који је под његовим председништвом донесен, није још потврђен, те ће дочекати и потврду.

Скупштина је примила ову изјаву г. председника са одушевљеним усклицима „Живео!“

Прешло се на избор подпредседника.

Г. Др. Малешевић предлаже г. П. Гостовића као човека, који ће бити кадар у свакој прилици достојно заменити г. председника и привредити друштву.

Скупштина бира акламацијом г. Гостовића за подпредседника.

Г. Гостовић се прима почасти, но мисли, да има и способнијих људи, који би могли то место заузети. Он потпуно схваћа положај скупштине. Она хоће да изабере човека, који ће моћи заступати г. председника, који је болешљив, те баш с тога и мисли, да би се нашао способнији човек. Но ако сл. скупштина мисли, да је он за то место способан, он се прима, јер нема моћи, да се не одазове, када га позову, да ради за бољитак народни.

Скупштина је прихватила овај говор са бурним усклицима „Живео подпредседник Гостовић!“ На ово је г. председник прогласио Гостовића за изабраног подпредседника „Матице Српске“.

Дошла је на ред тачка 7. дневног реда: Избор управног одбора. Имају се бирати два члана. Један на место пок. Т. Зековића а други на место г. Гостовића. Изабрани су П. Ћовић и Л. Милошев.

Г. Гавански предлаже, да се у управни одбор бирају и људи са стране. Он предлаже Николу Поповића из Митровице и Др. Малешевића из Сенте.

Др. Малешевић прихваћа тај предлог, те предлаже, да се досадањи број чланова управног одбора повиси са четир члана, и на та четир места, да се бирају људи са стране.

Секретар *Хаџић* мисли, да је тај предлог непрактичан, јер се управни одбор често састаје изненада, па се не могу чланови са стране ни позвати.

Др. Поповић слаже се са предлогом Гавансковим односно Малешевићевим.

Др. М. Ђирић држи, да је овај предлог непрактичан и то с тога, што у уставу стоји, да увек морају бити позвати сви чланови у седницу управног одбора, па макар они и не дошли, како седнице често бивају сасвим изненада, то ће бити случајева, где ће бити технички немогуће позвати чланове са стране.

На то је говорнику одговорио *Др. Малешевић*, да се те сметње могу отклонити, само ако се то хоће. На питање председниково примали је скупштина предлог Гаванског и Малешевићев, примљени су ти предлози великом већином гласова. По том су изабрани у управни одбор Др. Малешевић из Сенте, Гавански из Сентомаша, Николајевић из Голубинаца, и Обреновић из Карловаца. После избора те четворице решено је да се стави у записник, да се у изванредним случајевима може одржати седница управног одбора, без да се позову чланови са стране.

Прешло се на 8 тачку дневног реда: примање нових чланова. Секретар друштвени А. Хаџић прочитао је списак нових чланова, којих је било свега 86.

После прочитања узео је реч г. *Сергије Шакрак-Ниник* и са радошћу констатирао, да се свештеници а особито калуђери почели живље интересовати за „Матицу.“ Од 86 нових чланова 10 је калуђера и 4 мирска свештеника Жали што је скупштина сазвата у суботу, кад многи свештеници не могу доћи због вечерња и моли да то више не буде. — Прима се.

Секретар јавља да се за говор пријавио *Јовић*. Он се мора овом приликом повратити на Сандићев предлог о повереницима. Заиста су повереници нехатни, јер као што он зна, многи и многи би се уписали у „Матицу“ а не знају ни шта ни гди морају платити. У Босни, Херцеговини и Далмацији има врло мало повереника а у Србији ни један. Моли, да се управа постара, да број повереника порасте у тим земљама.

На ово му је одговорио *г Хаџић*, да само онај може бити поверник, који је уједно и члан „Матице.“ На поверенике је издат позив, да скупљају чланове, али није постигнута цел. Има право Јовић, да се слабо уписују чланови, али томе није крива „Матица“ па ни повереници, нада се, да ће бити боље, када се потврди нов устав, те када узбуде чланова, који ће плаћати годишње 3 фор. У Србији нема зато поверника, што нема ни чланова, јер члан „Матице“ може бити само држављанин земља круне Стеванове.

Дошао је ред на 10 тачку: Управни одбор износи наредбу вис. министарства на преставку у погледу фонда текелијиног с предлогом, да се одговори на то. Из тог извештаја дознаемо, да је председник са једном депутацијом, која је изабрала прошла скупштина, отишло министру просвете г. А. Чакију да моле, да се фонд неумрлог добротвора Саве Текелије преда на управу Матици Српској. Та молба је одбијена. Као разлог томе, наведено је, да је у Матици овладао дух, који стоји у противности са државним интересима, те би се тиме метли на коцку важни интереси како самог завода тако и државе. Управни одбор донео је усљед тога одлуку, да се на ово решење одговори, да „Матица“ својим лојалним и патриотским радом није ишла никада против интереса државног и заводског и да руковање матичино текелијиним фондом, никад није било на штету тога фонда. Тај одговор министарству, прочитан је у целости и једногласно прихваћен од скупштине, те ће се скорим поднети министарству.

Тачке десета: управни одбор подноси штампан „Преглед стања свију фондова под управом матичином за год. 1891“; једанаеста: управни одбор подноси извештај скупштином изасланог одбора о извршеном прегледању рачуна свих фондова за год. 1891. с предлогом, да се изда опросница рачунарима за све фондовске рачуне, који се не подносе министарству; дванајста: управни одбор износи наредбу министарску, којом се одобравају прорачуни за годину 1892. о заједничким управним трошковима, и о фонду Павла Јовановића, Петра Костића, Гедеона Дунђерског и Симе Ђорђевића; тринајеста: Управни одбор јавља, да је министарство издало опросице за рачун фонда Павла Јовановића за годину 1890., за рачуне Симе Ђорђевића за год. 1889. и 1890, за рачуне фонда Гедеона Дунђерског за год. 1890. и 1891., за рачун о заједничком управном трошку за год. 1890., и за рачун о фонду Саве Текелије за год. 1890., примљене су једногласно.

Како је већ подне превалило одгодио је председник седницу за после подне у $^1/_2$4.

Извештај тога скупштинског заседања донећемо у броју што иде.

Политички преглед.

— **Угарске делегације.** Као што „Беч. Кресп.“ дознаје, састаће се угарске делегације у своју прву седницу у суботу 19. септембра у 5 сати после подне. У тој седници конституисаће се делегације и изабраће се поједини одбори. Његово Величанство краљ, примиће делегације 21. т. м. у 1 сат после подне. Угарска великашка кућа бира чланове делегације данас а заступничка кућа угарског сабора у четвртак што иде.

— **Русија и Бугарска.** Руски посланик у Цариграду г. Нелидов поднео је ово дана порти депешу своје владе, у којој она улаже протест против пријема Стамбулова код турске владе и против мисије Ђемал-Беја као портиног изасланика на изложби у Пловдиву. Протест тај оснива се на принципу и мишљењу руске владе о интернационалном положају Бугарске и на то што данашње бугарско стање није признато од велесила. Неке стране новине додају тој вести, да ће руска влада неодвлачно искати своја потраживања од турске порте, ако ова и на даље буде протежирала данашње стање у Бугарској. Још се не зна, шта мисли порта о овој ноти, но меродавни кругови држе, да је руска влада хтела овом нотом, да спречи посету кнеза Фердинанда султану, којој је Стамбулов приликом посете у Цариграду утро пут.

Новости из места
и из народа.

Нови Сад, 14. септембра 1892.

— **Саборски одбор.** Данас је саб. одбор продужио свој рад и држао је седницу. Претресао је буџет за идућу годину. Сутра ће рекурзе расправљати.

— **Књижевно одељење** „Матице Српске“ држало је данас после подне под председништвом г. *Милоша Димитријевића* редовну седницу своју. У тој седници изабран је за подпредседника књижевног одељења г. *др. Илија Огњановић*. Изабран је књижевни одбор. За тим су решени још неки предмети.

— Његова Светост патријарх српски госп. **Георгије** Бранковић бавио се јуче у Н. Саду. Дошао је на колима у друштву с архимандритом беочинским г. *Илашоном Телечким* и чланом саборског одбора г. *Даном Станковићем*. У подне је био у овдашњем двору ручак. Око шест сати у вече вратио се патријарх са својим гостима натраг у Карловце.

— **Отлични гости.** Ми смо у прошломе броју јавили, да су овде били г.г, др. Константин Јиречек, Стојан Новаковић и Љуба Ковачевић, и да су Београђани отишли у петак у вече. Г. Јиричек је вече провео у гостионици Хуковој у друштву својих овдашњих поштоваоца. Друштво је остало до после по ноћи. Г. Јиричек је не само изврстан и чувен научењак, него је и врло пријатан и занимљив у друштву. Особито је поучно његово приповедање о Бугарској, где је он провео шест година као министар просвете и црквени дела. Јиричек, Новаковић и Ковачевић за време свог бављена посетили су „Српску Матицу“, српску гимназију, саборну цркву и кредитни завод. — Г. Јиричек је отпутовао у суботу у јутру.

— У суботу и у недељу 12. (24.) и 13. (25.) септембра приредио је у гостионици Пере Фабрија **велики концерат** српски народни певач **Владимир Глигоријевић** Старо-Србијанац тринаесто-годишњи дечак са следећим програмом, који је састављен из чисто српских и севдалиских песама. 1. Славу слави. 2. Стојанке. 3. Кажи ми, кажи. 4. Ак' мој Кујо. 5. Три девојке збор збориле. 6. Већ по небу кандила се гасе. 7. Три девојке ружу брале. 8. Где си душо. Певање младог Владимира Глигоријевића изврсно је. То је глас феноменалан. Грдна је штета, што се исти глас није изобразио.

— Земунско „Ново Време“ јавља ово: „При закључку листа, стигла нам је важна вест, да да је нашој државној полицији за руком пошло, **опасну дружину, која је фаличне аустријске папирне новце правила**, ухватити.

Ми ћемо у кратко овај важан лов те опасне дружине описати.

Пре три недеље од прилике, добије кр. државна полиција из Београда анонимно писмо, да се у најближој околини Београда, једна кућа налази, у којој се фалични аустријски новци праве.

На ту вест изасланик наше полиције, г. Вујић, оде на, у анонимном писму уговорено место, где је једног њему непознатог човека нашао. Пошто му је овај све нужно испричао, стави се наша полиција са београдском полицијом у споразум, те од то доба оштро је мотрена дотична кућа и осумњичење особе, као к сам подказивач.

Прекјуче у петак 11. о. м. око подне, београдска полиција, која је од наше државне полиције умољена била, да свестрано за зликовцима трага, извести нашу власт, да неодвлачно свога изасланика у Београд пошље, што је одма и учињено.

Око 5 сати после подне истог дана, упутесе оружани београдски полицајци, преобучени у цивилно одело, под водством искусних тајних агената у Топчидер, и дубоко у шуми на поточићу, у једној напуштеној старој воденици, ухвате зликовце и све спреме за фабрикацију фаличних аустријских фаличних форинтача. Ту је било разних кемикалија, боја, изврсно израђених плоча за форинтаче, савршених каменореза, артије наших новаца, којом би се и стручњаци преварити могли, пресе за штампање и т. д.

На лицу места ухваћена су и у затвор стављена ова лица: Пера Филипеску, гостиничар из Земуна, који је већ једном ради сумње да кривотвори новце, у овдашњем затвору био, но из недостатка доказа, на слободу пуштен.

Стеван Радовановић-Калкин, ратар из Бежаније. Овај је предујмљивао дружини новаца за набавку свих нужних справа.

Павле Островац из Новог Села код Панчева, трговачки агент, који већ више година у Београду живи, а од српских власти је већ једном ради покушаног фалсифицирања новца на шест година тешке робије осуђен био, коју је казну у београдском граду и одлежао.

Павле Островац је био неколико година цртач код неких београдских шаљивих новина и он је гравера, односно каменоресца у особи Алберта Мајера у Будимпешти, нашао.

Алберт Мајер, веома вешт каменорезац и литограф, родом је из Лајпцига у Саксонској а становао је у Будимпешти све дотле, док га Павле Островац у Београд није довео.

Земунска и београдска полиција свестрано истражују, да уђу у траг, да-ли ови зликовци још другова имају, пошто је за извесно испостављено, да је у петак у поменутој топчидерској воденици њих петоро било, но један је кратко време, пре но што је полиција кућу опколила, умакао, а ухваћени зликовци за сада још таје име свога петог друга.

Путем кр. државног одветништва учињени су већ нужни кораци, да се поменути зликовци нашем надлежном суду издаду.“

— Јављају нам из **Кикинде**, да је тамо прошлог четвртка био избор општинског заступства. Срби су овом приликом сјајно победили. Од **104** заступнички места, добили су Срби **80** а ово друго остале народности. Од **24** заменика, **17** су Срби а 7 Мађари и Чивути.

— Пишу нам ово из **Илока**: „Главна учитељска скупштина котара Илочког састала се у суботу 12 септ. у Илоку. Расправљала се на истој 1. Пажња у народној школи. Расправља г. Светозар Бата Топаловић, учитељ из Визића. 2. Извештај загребачке изложбе у погледу школских учила, извештаваће г. Јосиф Мразек учитељ шаренградски споразумно са г. С. Б. Топаловићем, пошто су оба господина од стране овог котара у име целокупног учитељства ради прегледања учила изаслана била, и многи други предлози.“

НОВИЈЕ.

БЕОГРАД 13. септембра. Др. Лаза Пачу, управник монопола дувана и соли, поднео је оставку, коју му је влада и уважила. — За привременога заступника владиног комесара при народној банци постављен је г. Јов. Ст Поповић, инспектор министарства народне привреде.

АТИНА, 13. септембра. Грчки краљ прославиће у октобру своју сребрну свадбу. Том приликом доћиће у Атину и руски престолонаследник да присуствује овој свечаности.

ДАРМШТАТ, 13. септембра. Овде се венчао принц Хенрик од Хесеня са певачицом Миленом Хржићевом. Милена је кћи Симе Хржића, члана апелационог суда у Загребу.

ПЕТРОГРАД, 13 септембра. Руски ђенерал Драгомиров разрешен је од дужности главнокомандујућег кијевског војног округа.

ТЕЛЕГРАМИ
уредништву „Браника“.

БУДИМПЕШТА 14. септембра. Заступничка кућа угарског сабора данас је кр. рескриптом отворена. Уједно је поднесен кр. рескрипт о сазиву делегација за ову годину. — О кандидатури председника највишег рачунарског суда решаваће се у идући четвртак

БУКУРЕШТ, 14. септембра. Пронешена вест, да се у Румунији појавила колера, сасвим је неоснована. Здравствено стање је у целој земљи врло повољно.

МАРЗЕЉ, 14. септембра. Раденици држали су овде скуп, на коме су присуствовали и немачки изасланици. Вођа немачке социјалистичке странке, Либкнехт држао је говор, у ком је рекао, да социјализам не познаје народност. Социјалисте су на томе невини, што се толико Француска и Немачка крв пролила. Либкнехт вели, да су социјалисте били противни оном страшном рату 1870.

МОНТОБАН, 14. септембра Рojалисте држале су свој скуп, на ком је изасланик начелника породице орлеанске грофа Париског изјавио, да ће монархисте и даље остати при својим начелима, и да ће се опирати заповестима папе, који од њих тражи, да монархију напусте.

РИМ, 14 септембра. Језуите ће овде скоро држати скупштину, на којој ће бирати себи новог ђенерала

Трговина.

НОВИ САД, 14. (26.) септембра. Време је дивно, — оно право златно јесење; за сваки јесењи рад најпогодније. Кукуружња берба се обавља по сунчану суху дану, те је кукурузу каквоћа у велику добитку. На житарским пијацама нема које знатније промене. Цене су сваком зрну досадање се чврсто одржале. Цена је рани у нас ова: Пшеница 6 ф. 90—7 ф. 10 н. Наполица 6 ф. 50 н. Јечам 4 ф. 50—80 н. Зоб 5 ф. Кукуруз стари 4 ф. 40—50 н., нов некрљен кукуруз 2 ф. 40—50 н. Све од 100 килограма.

*

Течај вредности и новаца на берзи у Будимпешти 14. (26. септембра.) 1892.

Ц. кр. дукати	5 ф. 67 н.
Наполеондори (20 франака) .	9 ф. 50 н.
Деонице угарске банке . .	357 ф. — н.
Деонице аустро-угар. банке .	991 ф. — н.
4% угар. ренте у злату . .	112 ф. 50 н.
5% „ „ „ папиру .	100 ф. 60 н.
Немачке држ. марке . . .	58 ф. 80 н.

Огласи.

Циркус Ендерс

приспео је у нашу варош и ове ће недеље одпочети своје представе давати.

Власник и издавалац: Дружина Браника. Одговорни уредник Никола Јоксимовић. Штампарија А. Пајевића у Новоме Саду.